

ת"פ 16418/07/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד פאעור

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 16418-07-15 מדינת ישראל נ' פאעור

בפני
השופט אבישי קאופמן
מדינת ישראל
בעניין:

המאשימה

נגד

מוחמד פאעור

הנאשמים

גזר דין

במקרה דנן הורשע הנאשם, בהתאם להודאתו, במסגרת הסדר בו תוקן כתב האישום, בעבירה של **תקיפה הגורמת חבלה** (סעיף 380 לחוק העונשין).

כמפורט בכתב האישום, המדובר באירוע **מיום 22.10.2013**, במהלכו תקף הנאשם, **במסגרת עבודתו כשוטר**, את המתלונן שנעצר על ידו עקב פעילות עבריינית. תקיפתו של הנאשם את המתלונן באה **לאחר שהמתלונן נעצר ונאזק** וגרמה למתלונן **לשבר בלחי ולחבלה בקרקפת**.

בתחילה כפר הנאשם במיוחס לו, וטען כי מדובר בשימוש הכרחי בכוח סביר, אולם בהמשך הגיעו הצדדים כאמור להסכמה והנאשם הודה בעבירות במסגרת הסדר אשר כלל תיקון האישום והגבלתו לאמור לעיל. במסגרת ההסדר העמידה המאשימה את דרישתה בתיק זה לעונש של מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלונן, כאשר ההגנה רשאית לטעון באופן חופשי.

הנאשם הביא מטעמו ראיות לעונש בדמות שניים ממפקדיו במשטרת ישראל, אשר סיפרו על שירותו ארוך השנים, מסירותו, הצטיינותו והקרבתו שבאה לידי ביטוי בסיכון חיים ובפגיעה מודעת בחיי המשפחה שלו עקב דרישות התפקיד לרבות שהות של חודשים ארוכים מחוץ לביתו. כמו כן הגיש הנאשם אסופה של תעודות הוקרה והצטיינות שקיבל לאורך השנים, אשר מלמדת על **שירות יוצא דופן לחיוב בשורות משטרת ישראל** בתפקידים שונים, בהם תרם רבות למלחמה בפשיעה ואף בטרור, בישראל ובשטחים.

הנאשם הופנה לשירות המבחן שערך תסקיר בעניינו בחודש יולי. שירות המבחן מצא כי הנאשם מקבל אחריות מלאה לאירוע ומביע עליו צער אמיתי. שירות המבחן התרשם כי במסגרת עבודתו חשוף הנאשם ללחצים ומתחים אשר בהצטברם עלולים להביאו לפעולה אימפולסיבית ובלתי אופיינית, וכי קיים סיכון בינוני לחזרה על המעשה.

שירות המבחן המליץ, אפוא, על שילובו של הנאשם בהליך טיפולי בביטול הרשעתו ובהטלת עונש של"צ, וזאת על מנת לאפשר לנאשם להמשיך בעבודתו.

המאשימה אינה מסכימה לקבלת המלצות התסקיר ועומדת על עונש של עבודות שירות אשר לדעתה הולם את הנסיבות, במיוחד לאור העבודה כי לחובת הנאשם הרשעה קודמת, גם אם מדובר בעבירה משנת 2003. המאשימה הפנתה למספר פסקי דין במקרים דומים, לרבות החלטות בית המשפט העליון בעניין **ברדה** (רע"פ 8241/13) ו**מלכוב** (ע"פ 6873/14) בהם הוטל על שוטרים עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

ב"כ הנאשם ביקש לקבל את המלצת התסקיר, הרחיב ופירט בעניין נסיבותיו האישיות של הנאשם ובדבר פעילותו החשובה והמועילה לאורך השנים במשטרת ישראל. הסנגור הסביר כי בשלב זה טרם התקבלה החלטה במשטרה האם להמשיך את העסקתו של הנאשם, הטלת עונש של עבודות שירות תביא בוודאי להחלטה בדבר פיטורין, ורק ביטול הרשעתו יכול להבטיח את המשך העסקתו במשטרה.

מתחם הענישה הראוי לעבירה:

כידוע, לפי הוראות החוק בטרם קביעת עונשו האינדיבידואלי של הנאשם בתיק הספציפי, יש לקבוע את מתחם הענישה הראוי לעבירה וזאת על פי הערך החברתי שנפגע מהעבירה, מידת הפגיעה בערך זה, מדיניות הענישה הנוהגת והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הנאשם עבר עבירה של תקיפה הגורמת חבלה וזאת במהלך עבודתו כשוטר. הערך המוגן בעבירה זו הוא שמירה על שלמות גופו של האדם, שלומו וכבודו. בנסיבות העניין, כאשר התוקף הינו שוטר, קיימת פגיעה בערכים מוגנים נוספים של שמירה על שלטון החוק, ובאמון הציבור ברשויות אכיפת החוק ובנציגיהם.

בעניינו מידת הפגיעה בערך המוגן הינה משמעותית. הנאשם תקף את המתלון פעמיים. בפעם הראשונה, כמפורט בסעיף 6 לכתב האישום המתוקן, בעוד המתלון יושב ברכבו, כאשר ידיו כבולות באזיקים, ובסמוך לאחר מכן, כמפורט בסעיף 8 לכתב האישום, בעת שהנאשם שוכב על הספסל האחורי בניידת. כתוצאה מהתקיפות נגרמו כאמור למתלון חבלות לרבות שבר בעצם הלחי.

הנסיבות הקשורות בביצוע עבירת התקיפה הן הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה; הנזק שנגרם מביצוע העבירה; הניצול לרעה של כוחו ומעמדו של הנאשם ויכולת הנאשם להימנע ממעשהו. כאמור, הנאשם תקף המתלון לאחר

שנעצר, וכאשר ידיו כבולות באזיקים. שמעתי את הסברו של הנאשם למעשה, את הלחץ בו היה שרוי ועת חרטתו, אשר לפי התרשמותי, חרטה כנה היא. הגם שאני מקבל את דבריו ואיני מפקפק בהם, איני יכול להתעלם מפערי הכוחות של שוטר-אזרח, ובמיוחד בנסיבות בהן התקיפה הייתה עת המתלונן אזוק ונמשכה אף לאחר שהוצא מרכבו והועבר לניידת.

סקירת הפסיקה, לרבות זו אליה הפנו הצדדים, מגלה כי הענישה במקרים אלה נעה בין מאסר מותנה לצד ענישה נלווית ועד לעונש מאסר בפועל לתקופה של כשנה.

מתחם הענישה בנסיבותיו של התיק דנן:

במקרה דנן, הגבילה עצמה המאשימה לדרישה להטלת עונש של עבודות שירות. מנגד, סבורני כי נסיבות ביצוע העבירה כאמור, כאשר מדובר בשתי תקיפות, סמוכות אך במקומות שונים, של מתלונן אזוק, מתחם הענישה צריך להתחיל בעונש של מאסר, וככלל אין מקום להסתפקות בעונש מותנה.

אני מאמץ, אפוא את עמדת המאשימה באשר לקצה העליון של המתחם וקובע כי זה יהיה של מאסר לריצוי בעבודות שירות.

חריגה ממתחם הענישה:

כידוע ניתן לחרוג ממתחם הענישה, בעיקר שיקולי שיקום המצדיקים סטייה לקולא. בהקשר זה, השאלה הראשונה שיש לבחון היא **שאלת ביטול ההרשעה**.

הנאשם עתר, בהתבסס על המלצת שרות המבחן, לבטל את הרשעתו, ולמעשה לסטות ממתחם הענישה המקובל, וזאת על בסיס שיקולי שיקום. לאחר ששקלתי את עמדות הצדדים, הגעתי למסקנה כי לא אוכל לקבל לעתירה זו.

כידוע, הכלל בפלילים הוא כי לאחר שנקבע כי נאשם ביצע את העבירה, בין על פי הודאתו ובין לאחר שמיעת ראיות - יש להרשיעו. הימנעות מן ההרשעה, או ביטולה בהמשך, היא החריג (בר"ע 432/85 **רומנו נ' מדינת ישראל**). ההלכה המרכזית בסוגייה זו נקבעה בע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מ"י**, ולפיה יש להביא בחשבון את חומרת העבירה הרלוונטית ומידת הנזק לנאשם אם יורשע בדיון.

בטרם יש לבחון את שאלת הפגיעה בנאשם יש לבחון האם מדובר במקרה המתאים לביטול הרשעה, דהיינו האם טיב העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים "לוותר" על הרשעה מבלי לפגוע מהותית בשיקולי הענישה (רע"פ 3589/14 **שרון לוזון נ' מדינת ישראל**). כשאני בוחן את המקרה שלפניי אני מגיע למסקנה כי התשובה לשאלה זו היא בשלילה.

לדעתי, אין מנוס ממתן משקל משמעותי לעובדה כי מדובר בשוטר, שתפקידו להגן על אזרחים, ואשר מעל בתפקיד זה. כפי שצוין לעיל, אין מדובר בהפעלת כוח "סתם", ואפילו הפעלת כוח מופרז בידי שוטר. המדובר בתקיפה של ממש, אשר חזרה על עצמה וגרמה לחבלה של ממש למתלונן. אני סבור כי מדובר באירוע חמור, בנסיבות מחמירות, אשר אינן יכולות להצדיק ביטול הרשעה. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין יש לכבד את העיקרון המנחה בענישה והוא הלימה בין חומרת מעשי העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. אני סבור כי סיום ההליך באופן החריג של הימנעות מהרשעה לא יסקף כראוי את עקרון ההלימה.

בת"פ (מחוזי ת"א) 40332/05 **מדינת ישראל נגד אסנת אלון-לאופר**, התייחס בית המשפט המחוזי באשר לשאלת ההימנעות מהרשעה של עובד ציבור בדברים הבאים:

"... אמנם אין לקבוע כלל מוחלט המחייב הרשעה בכל מקרה בו מדובר בעובד ציבור. אך היותו של הנאשם עובד ציבור מהווה שיקול משמעותי לדחות את עתירתו להימנע מהרשעה. המקרים בהם יזכה עובד ציבור לחסד יוצא הדופן של הימנעות מהרשעה הם נדירים..."

קביעה זו אושרה בידי בית המשפט העליון ב(ע"פ 9893/06 **אסנת אלון - לאופר נ' מדינת ישראל**, אשר קבע:

"במשקל המצטבר של השיקולים לכאן ולכאן, ובאיזון הראוי ביניהם, לא מצאתי עיגון אפשרי לביטולה של ההרשעה בעניינה של המערערת, חרף הקושי האנושי המתלווה לתוצאה זו. קשה לומר במקרה הנדון בפנינו כי הנסיבות האינדיבידואליות בעניינה של המערערת, על מיגוון היבטיהן, גוברות בחשיבותן ובמשקלן על האינטרס הציבורי שבהרשעה - אינטרס רב-פנים במקרה זה."

סבורני כי דברים אלה הולמים מקרה בו עובד הציבור החוטא הוא שוטר שאמון על אכיפת החוק, וראו גם דברי בית המשפט העליון בעניין **מלכוב** שלעיל שם נקבע כי אין הצדקה להימנעות מהרשעה **"בפרט נוכח העובדה שהעבירה בוצעה ידו בהיותו שוטר"**.

על שוטר המבצע את עבודתו לבצעה במקצועיות סבירה. אין ספק כי כל שוטר הפועל "בשטח" מול עבריינים מצוי בלחץ לא פשוט, והוא עשוי לחרוג לעתים מההתנהגות המצופה ממנו, ולהפעיל כוח מיותר. מובן כי לא ניתן להצדיק התנהגות מסוג זה, אולם במקרים מסוימים ניתן להבין, שכן גם השוטר הינו בשר ודם, על כל המשתמע מכך.

עם זאת, אינני יכול לקבל בדרך כלשהי שימוש באלימות מיותרת בניידת המשטרה שעה שהמתלונן אזוק. מקובלת עליי, אפוא, טענת המאשימה כי התנהלות שכזו על ידי הנאשם פוגעת בשלטון החוק ובאמון הציבור במערכות שלטון החוק.

בעניין זה כבר נאמר בע"פ 64/86 **מאיר אשש נ' מדינת ישראל**:

"בעיני, העבירה שבצעו המערערים חמורה ביותר, דוקא משום היותם שוטרים. שוטרי ישראל, מלאכתם קשה ואחראית, מלווה לא אחת סיכונים והתנכלויות, והינם ראויים לכל אהדה שיכולים בתי המשפט לתת להם. אך במה דברים? כל עוד הם זוכרים וערים לכך שהסמכות והמרות שהוענקו להם, רק לצרכי ביצוע התפקיד ניתנו ואסור שיעשה בהם שימוש לרעה. עליהם לשנן זאת לעצמם השכם והערב, דוקא משום שמלאכתם מחייבת לעתים קרובות נוקשות ואפילו שימוש בכח. המעבר מ"כח סביר" לאלימות מיותרת הוא מהיר ומפתה וחלילה להם לעבור את הגבול. עליהם לדעת ולהבין כי אם יעברו את הגבול ואם ישתמשו לרעה בסמכויות שנתנו להם, ובעיקר אם ינהגו באלימות מיותרת, לא יעניקו להם בתי המשפט אהדה, וימצו עמם את הדין ומן העבר השני, אזרח הבא במגע עם אנשי משטרה, אפילו הוא חשוד או עברין, זכאי לצפות ולהניח שאם יתנהג כהלכה לא יגעו בו לרעה. מעשי אלימות ברוטלית כמו אלה של המערערים, פוגעים קשות הן במערכים היחסים, העדינה בלאו וכי, שבין האזרח למשטרה, והן במוניטין של המשטרה וביכולתה לתפקד כדבעי".

איני סבור כי נכון שלא להרשיע שוטר אשר תקף אזרח בנסיבות דנן. אני סבור כי סיום ההליך ללא הרשעת הנאשם יהיה בו כדי לפגוע פעם נוספת באמון הציבור במערכת אכיפת החוק ובשוויון שבין הנאשמים. בעניין זה של פגיעה באמון הציבור כתוצאה מביטול הרשעה של שוטר ראוי, לדוגמא, ע"פ 8315/07 **מזרחי ואח' נ' מדינת ישראל**.

לאור האמור לעיל, אני סבור שאין מקום לשקול את הפגיעה בנאשם כשיקול לביטול הרשעתו, הגם שיש להביאה בחשבון כאשר אני שוקל **הקלה בעונשו וחריגה ממתחם הענישה משיקולי שיקום**, וזאת בעיקר לאור טענת ההגנה, כי עונש חמור יחסית של עבודות שירות שיוטל על הנאשם יוביל בהכרח לסיום העסקתו במשטרת ישראל. אם אכן זו עמדת משטרת ישראל, אני מתקשה לקבלה כלגיטימית במקרה דנן.

חומרת המעשה עולה מכתב האישום ואינה קשורה באופן ישיר לעונש המוטל על הנאשם. יש מקרים בהם עקב נסיבות שונות מוטל עונש קל יחסית על מעשים חמורים יותר מאחרים ולהיפך.

יתרה מכך, **עובדות המקרה ידועות היטב לגורמי המשטרה**, ואף טוב יותר מאשר לבית המשפט. בפני הובא כתב האישום לבדו, ואילו לאחראים על הנאשם פתוח חומר החקירה כולו, ויותר מכך, כל עברו של הנאשם במשטרת ישראל וכל חוות דעת הממונים עליו לאורך שירותו.

איני סבור שנכון יהיה להכריע בשאלת המשך שירותו של הנאשם במשטרה לפי העונש שיוטל בבית המשפט, ודומה כי לצורך כך יש לשקול **שיקולים רחבים** בהרבה. מעבר לכך, לגורמים הרלוונטיים במשטרת ישראל אפשרות להחלטות נוספות מעבר להמשך השירות או הפסקתו, לרבות שינוי תפקוד, העברת הכשרה נוספת או כל החלטה אחרת בהתאם לכישוריו של הנאשם ותפקודו לאורך השנים. בטוחני כי לנגד עיני הגורמים המחליטים עומדות כל אותן המלצות וההערכות שהובאו בפני ואף הרבה מעבר לכך, כמו גם חוות הדעת החיוביות של מפקדי הנאשם, אשר ככל הידוע לי המשיך לשרת במשטרה בהצלחה מאז האירוע.

לאור כל האמור לעיל, אינני סבור כי יש הצדקה לחרוג ממתחם הענישה בתיק זה ולא להטיל על הנאשם עונש מאסר, וזאת תוך שאני חוזר ומדגיש כי לדעתי אין בעונש כשלעצמו כדי לחרוץ את גורל המשך העסקתו של הנאשם, ועובדה זו צריכה להישקל תוך היבט רחב יותר של כלל תפקודו לאורך כל שנות שירותו, לרבות מאז האירוע ומתוך תקווה כי בטרם קבלת החלטה ישקלו הגורמים הרלוונטיים במשטרת ישראל מעבר לאירוע דן את כלל נסיבותיו של הנאשם, תפקודו לאורך השנים, כישוריו והאפשרות כי יוסיף ויתרום למשטרה והחברה.

אינני מתעלם מהמלצת שירות המבחן אשר הובאה לעיל. עם זאת, כידוע המדובר בהמלצה בלבד. שירות המבחן התמקד באופן טבעי בזווית הראיה של הנאשם ושיקומו, והגם שיש לתת משקל ראוי להמלצה זו, אני מחויב לשיקולים רחבים מכך, לרבות האינטרס הציבורי. במקרה דנן סבורני כי אינטרס זה מחייב דחיית המלצת שירות המבחן.

מעבר לאמור לעיל אוסיף כי דווקא במקרה מסוג זה אפשר ויש מקום לשימוש בהוראת סעיף 40 לחוק העונשין, להחמרה בעונשו של נאשם. בהתאם להוראה הנ"ל, יש הצדקה לענישה מחמירה אם הדבר יביא להרתעת הרבים מסוגי עבירות שביצע הנאשם. סבורני כי ככל שמדובר באוכלוסיה "סגורה" ומצומצמת יחסית של שוטרים, יש סיכוי ממשי כי החמרת הענישה בעבירות מסוג זה תעביר לשוטרים מסר נדרש כי למרות תפקידם אין הם עומדים מעל לחוק.

קביעת דינו של הנאשם דנן:

לאור כל האמור לעיל, מסקנתי היא כי כאמור יש להטיל על הנאשם עונש של מאסר לריצוי בעבודות שירות, וזאת לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלונן כפי שטענו הצדדים.

כאשר אני בא לגזור את הדין יש להביא בחשבון מצד אחד את נסיבותיו האישיות של הנאשם, אשר פורטו בהרחבה בידי הסנגור והלחצים הרבים בהם היה שרוי באותה עת. כמו כן בוודאי שיש לתת משקל ממשי לשירותו המצויין לאורך השנים של הנאשם את הציבור במדינה ותרומתו המשמעותית לבטחון האישי של אזרחיה.

הסנגור סבור כי לא ניתן להתעלם מההיסטוריה החיובית של הנאשם, ומהסיכוי הממשי כי ישקם עצמו, דווקא תוך המשך שירותו במשטרה. טענה זו מקובלת עליי ואכן אני סבור כי יש מקום להקלה עם הנאשם. אפשר ואלמלא הייתה מגבילה המאשימה עצמה לדרישה לעונש בעבודות שירות הייתי קובע כי לאור עברו החיובי והסיכוי הטוב לשיקום, הרי זה העונש הראוי במקרה דנן. המאשימה הסכימה להקלה בדרישתה, ואינני סבור כי קבלת הדרישה מהווה החמרה בעונשו של הנאשם.

עברו של הנאשם והצטיינותו, כמו גם שאר טענות ההגנה בפניי באשר לנסיבותיו, מובאים בחשבון על ידי לעניין אורך תקופת המאסר, וכפי שיפורט להלן, החלטתי לקצר בה.

מנגד, אף אין להתעלם מהעובדה כי אין זו הרשעתו הראשונה של הנאשם בעבירה דומה. אכן העבירה הקודמת נעברה

לפני זמן לא מבוטל, ואכן הייתה ככל הנראה על רקע יוצא דופן, אולם אין לומר כי מדובר באירוע חסר חשיבות.

כשאני משקלל את כל האמור לעיל, מסקנתי היא כי יהיה זה נכון במקרה זה לגזור על הנאשם עונש **קצר** לריצוי בעבודות שירות, לצד עונש מותנה מרתיע ופיצוי למתלונן, אשר גם ההגנה לא חלקה על כך כי אף אם בעברין מדובר זכאי הוא להגנה מפני תקיפה ואין להתעלם מהפגיעה הממשית שנגרמה לו.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

מאסר בפועל לתקופה בת חודשיים, אשר ירוצה בעבודות שירות, בעמותה למען הקשיש במעלות-תרשיחא, כמפורט בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מיום 13.7.2017.

המועד שנקבע לתחילת עונש עבודות השירות בחוות הדעת חלף. לפיכך על הנאשם וסנגורו לתאם מועד חדש לתחילת ריצוי העונש, **ולמסור על מועד זה הודעה לבית המשפט לא יאוחר מיום 31.10**. אם לא תימסר הודעה במועד, יחל הנאשם בריצוי עונש מאסר של ממש באופן מיידי.

הנאשם מוזהר כי הפרת תנאי עבודות השירות תביא להפסקתן באופן מנהלי וריצוי העונש במאסר של ממש.

אני דן את הנאשם **לחמישה חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים**, לבל יעבור בתקופה הנ"ל עבירה בה הורשע בתיק זה.

אני מחייב את הנאשם **בפיצוי למתלונן בסך 4,000 ₪**. לאור מאסרו של הנאשם, גם אם בעבודות שירות, אני קובע כי הסכום ישולם עד יום 1.3.2018, וזאת באמצעות מזכירות בית המשפט.

המאשימה תעביר למזכירות את פרטי המתלונן בכדי שניתן יהיה להעביר לידי את הסכום.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי בחיפה.

ניתן היום, 1919 אוקטובר 2017, במעמד הנאשם, בא-כוחו עו"ד סבן וב"כ המאשימה גב' גליה טסמה, מתמחה.